

Várframsýningin 1994:

Fleiri av »tungu dreingjunum« mangla – men ger tað nakað?

Várframsýningin 1994 læt upp fríggjadagin í Listaskálanum. Hetta er árliga afturvendandi sensureraða framsýningin, ið felagið Føroysk Myndlistafólk hava skipað fyri síðani 1990. Ávíst kjak hevur verið um tað rætta í úrvalsframsýningum. Sjálvur dugi eg ikki at siggja nakað galið í tí, einasta, ið tá má væntast er, at tann framsýning, ið kemur burtúr, er dygdargóð.

Framsýningin, ið nú er fram til 20. mars í Listaskálanum, er ikki stór í vavi, fyllir ein part av tí, ið áðrenn stóra tilbýgningin var allur Listaskálin. Av teimum 35 listafólkunum, ið sendu inn listaverk, eru 19 sloppin upp í part. Skilji, at úrvalsnevndin, heldur enn at fylla fleiri høli í Listaskálanum, tók tað burtúr, sum hon metti vera dygdargott nokk og heldur tók við avmarkaðum plássi enn at fylla upp.

Fyrsta tú leggur til merkis er, at fleiri listafólk av teimum »gomlu« vanta og at bert eitt er við, sum ikki fyrr hevur verið á Várframsýningini, nevniliga Turið Nolsø Mohr. Millum teirra, sum ikki eru við, eru so kend fólk sum Ingálvar av Reyni, Tróndur Paturson, Zacharias Heinesen og Eyðun av Reyni. Skilji at ein ósøk er, at so nógv føroysk myndlistafólk eru á framsýningarferð í Dan-

mark, her tykist okkurt at hava vantað í við koordineeringini millum framsýningarnar, tí framsýningina í Danmark hava tey mongu listafólkini, ið luttaka har, vitað um í tvey ár.

Góðir grafíkarar

Annar spurningur er so, um tað bilar so nógv, at fleiri av teimum listafólkum, vit eru »von« við, ikki luttaka. Tí tað ger, at heildarfatanin og samansetingin av Várframsýningini er óðrvísi. Oljumaalningurin er ikki so við yvirlutan, sum hann oftani hevur verið. Meira pláss er blivið til aðrar hættir, ikki minst siggja vit, at vit hava fleiri góðar grafíkarar. Nevntast kunnu Marius Olsen, Bárður Jákupsson, Astri Lúihn og Jóna Rasmussen. Tað eru ymisk sløg av teknikki, hesi brúka. Marius Olsen, ið er ein av bestu grafíkarum okkara, er ógvuliga vissur tekniskt í sínum linoleumsprentum. Hansara vitan og trygd í samansetingini av myndini ger, at hann sjáldan fer skeivur. Flestu myndir hansara eru eisini frálíkar. Men eina mynd hevur hann við, ið mæi ikki líkar, tað er mynd av Havnini við einum dökkum óveðursskýggi, ið kemur úr landssýnningi. Uttan um myndina eru ymisk fløgg, danska, íslenska, nasimerkið o.s.fr. So kanst tú sjálvur velja at seta flaggið á tóma flagg-

stong í sjálvari myndini. Símblíkkur tykist mær tungur og pátikin. Umfram at myndin sjálv eisini verður tung.

Bárður Jákupsson hevur seinastu fimm árin arbeitt við líkasum kalligrafískt at seta kláru linjurnar í landslagnum upp móti teknum og bókstavam í landslagnum, inspirasjónin tykist vera eysturlendsk, kanska japansk. Hesar myndir hansara eru vorðnar einfaldari og einfaldari. Á hesi framsýning hevur hann fimm frálík steinprent við, ið øll bera heitið Atlantis, har hann enn einaferð vísir okkum hvussu væl hann dugir at handfara henda kalligrafiska mátan at gera myndir.

Onkuntið havi eg hildið, at menniskju og andlit eru sum lundi á jólanátt í føroyskari myndlist. Er myndin ikki abstrakt, so eru bygdir, fjøll og bátar mesta ser-eðkenni fyrri motivini, ið við undantøkum. Men á hesi framsýning bragdar í. Astri Lúihn hevur við tvey lino-prent, ið bert bera heitið: Andlit. Astri Lúihn arbeidir nógv við samspeilinum millum tilfar, prentetekkni og mynd. Í teimum báðum andlitsmyndunum er tað tann spennandi kontrastvirkningurin í samspeili við tilfarið, ið gevur andlitsmyndunum eitt livandi yvirbrá. Samspeilið við tilfarið ger, at tú fært hug til at nema við myndirnar, tú undrast á

hvussu tilfarið, ið er partur av myndunum, kenst millum fingrarnar. Heilt óðrvísi eru myndirnar hjá Jónu Rasmussen. Tær eru dekorativar, sterkir litir og símblíkkurin er so einfaldur, at

ikki krevst stórvegis tolking at skilja tær – teknikkurin er monotypi.

Oljumaalninga eru eisini við

Nú helt eg fyrr í hesi umtalu, at tað kanska var fyrimunur, at oljumaalningarnir ikki vóru so dominerandi á framsýningini. Men har eru eisini oljumaalningar, ið verdir eru at hyggja nærri at. Nú

eftirlýsti eg, menniskjuni í føroyskari list. Sigrun Gunnarsdóttir Niclasen hevur málað frálíka mynd við tí einfalda heitinum 13 ár. Hetta er vælskipaður maalningur av ungari gentu. Gentan kemur líkasum út ímóti tær í myndini, hon er við at koma til vaksnamannaaldur. Aftan fyri hana er spegilsmynd, ið gevur mynd av tí bleyta, mótegis teimum heldur hørðu konturinum á sjálvari gentuni, tað er nakað robust yvir

andi inn í stovuna, ið er berari av tí gráa, tað er sum um nakað, ið ikki kann sleppast undan. Tað er nakað lýrskt yvir hesum myndum, ið kunnu lýsa innanhýsis kenslur, men eisini sinnsskiifti í tær sjálvum ella náttúru, kanska skifti í veðurlagi.

Fasinasjón, litspæl og yndi

Aggi Ásgeirsdóttir arbeidir við olju á pappír + træ. Hon leggur lag oman á lag av lit-

henni. Í spegilsmyndini kemur hon at venda sær aftureftir til barndómin, men spegilin er eisini í-myndaður sum múrur, múrurin, ið forðar henni í at venda aftur til barndómin, men eisini múrurin, ið stendur fyrri framman inn í vaksnamannalívið.

Amariel Norðoy hevur fyra maalningar, ið bera heitið Vestaravág, allir eru teir av skipasmiðjuni. Tveir av hesum maalningum sýnast komplimentierir, men í hvør sínari litsamanseting. Litirnir eru sterkir, áleypandi primerlitir. Hjá tí, sum hevur fylgt Amariel, kann tað ikki undra, at baksýnið er myrklblátt. Hesir sterku litirnir gera tað, at tað er líkasum alt virkseimið á skipasmiðjuni gongur aftur í myndini.

Spennandi debutantur

Heilt óðrvísi eru myndirnar hjá debutantinum Turið Nolsø Mohr. Litirnir eru ikki so áleypandi. Í teimum sjei acryl myndunum, ið hon nevni, »Improvisation«, eru teir veiku gulu og gráu litirnir eins virknir í hennara samspeili, sum teir hjá Amariel. Myndirnar fara frá heilt gulum spakuliga yvir í meira og meira grátt. At tað gráa kann tolkast sum komandi inn í teg sjálvan, innanlív einstaklingsins ella heimalívið hjá tær, sæst av, at á eini av myndini er tað grátt tok, ið kemur koyr-

um, soleiðis at dýpd kemur í, ein fasinasjón, ið ger, at tað ber til at fara inn í myndina, lag aftan á lag at siggja nakað nýtt, tað er ikki nakað áleypandi í litunum, teir hóska til hvønn annan, tað er sum at fara inn í eitt loynikamar.

Eg skal ikki dylja fyrri, at mær altíð hevur dámt væl myndirnar hjá Torbjørn Olsen. Hann svikur heldur ikki hesa ferð. Yndisligu akvarellir hansara við tí lætta litspælinum og spennandi samspeilinum millum lilla og gult, ið gevur dýpi, eru sera væl frágengnar.

Umfram myndlist, so er eisini Vigdis Petersen við á framsýningini við steintoyi. Hetta eru fót og ein einstakur vasi, ið bera dām av nøkrum lottum og av yndi, ið fer yvir í tað eleganta. Tað er nakað ógvuliga lætt í forminum í samspeili við glaserin, ið vøkrum litspæli, ið gevur tyngdina, glaserurin minnir teg á yvirflatuna á stórum steinum í haganum, mosagrógv. Tað er stuttligt at siggja, at hetta kynstur eisini er við at taka seg fram á í føroyskari list.

Var so saknur?

Nú setti eg spurningin, um so stórus saknur var í øllum teimum listafólkunum, ið ikki vóru við. Jú, saknur er kortini í teimum, men fyrimunurin við, at allir hesir »tungu« dreingimur ikki eru

